Бунт у НАБУ: в ЗМІ розповідають про провал у державній установі

Читать на русском

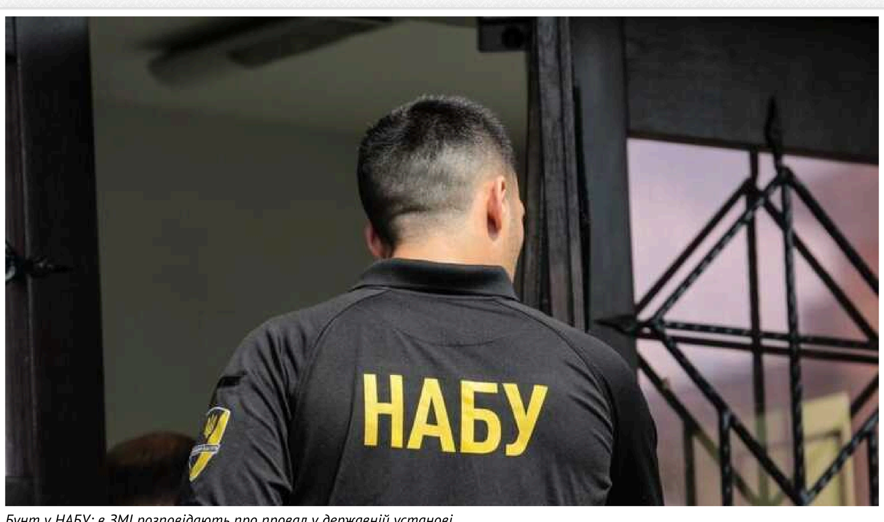

Бунт у НАБУ: в ЗМІ розповідають про провал у державній установі

Гізо Углаву, першого заступника директора Національного антикорупційного бюро (НАБУ), звільнили. Дисциплінарна комісія більшістю голосів вирішила, що він доклався до тиску на детектива, який викрив його причетність до зливів матеріалів фігурантам, і порушив цілу низку законів та етичних кодексів у своїх спробах хоч якось вплинути на перебіг справи з витоками у «Великому будівництві».

Представники НАБУ проголосували за винуватість Углави, а представники «Демсокири» з Ради громадського контролю НАБУ розділилися: один із них підтримав винуватість, вони були в меншості, й на стіл директора бюро Семена Кривоноса зрештою ліг «обвинувальний акт». Кривонос міг обрати будь-яке покарання: від попередження до звільнення. Однак залишати Углаву на роботі навіть простим завгоспом — це залишати постійну тінь підозр, тож насправді вибору не було: 3 вересня першого заступника було звільнено. Але це не кінець історії, пише видання ZN.ua.

Углава зробив «закладку» під це рішення і залишив собі можливість оскаржити його в суді. Він подав скаргу в Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) про конфлікт інтересів у діях Кривоноса. Мовляв, він був заангажований і бажав звільнити Углаву незалежно від результатів розслідування.

На підтвердження своїх слів Углава має запис своєї розмови з Кривоносом, який він зробив на власний диктофон без жодної санкції. Ця розмова відбулася у червні, після виходу сюжету «Бігус.інфо» про те, як матеріали справи НАБУ щодо координатора «Великого будівництва» Юрія Голика потрапляли до самого фігуранта. На той момент Углава і Кривонос виглядали спільниками. Але потім щось трапилося.

За деякими даними, певне прозріння прийшло до міжнародних структур, які до цього моменту вважали Углаву символом і стовпом НАБУ. Прозріння зрозуміле. Якщо ти символ НАБУ, а НАБУ перетворилося на решето, через яке все тече до корупціонерів, хто винен?

Ба більше, якраз у липні-серпні детективи провели дві великі історії, в яких не було вже звичних витоків до Офісу президента.

Перша — підозра голові Антимонопольного комітету Павлу Кириленку за незаконне збагачення. Звісно, що про саму справу Офіс знав, ніхто не приховував самого факту її відкриття після виходу журналістського розслідування «Схем». Однак детективи і прокурор зробили неочікуваний крок для офісних покровителів Кириленка. Вони не стали звертатися по експертизу щодо оцінки квартир, машин і землі фігуранта, аби порахувати, скільки все це коштує.

Зазвичай таке звернення дає опонентам НАБУ шанс протистояти. Наприклад, справа по «Роттердам+» уже кілька років бовтається в суді. Але в справі АМКУ слідству вистачило офіційної ціни майна, яку Кириленко та його родичі вказували в договорах купівлі-продажу, щоб побачити, що він обріс майном, придбаним на неіснуючі доходи на суму, набагато більшу від 10 млн грн. А це саме той поріг, при перевищенні якого чиновнику світять конфіскація і тюрма. Тож ОПУ пропустив цей крок слідства. І адвокат Татарова вже в суді робить з Кириленка посміховисько через версію про придбання квартир на десятки мільйонів гривень за гроші, які батьки дружини заробили на продажу на базарі малини з городу.

Друга — розвиток історії з міністром енергетики Германом Галущенком. Спочатку СБУ залучила НАБУ до справи щодо заступника міністра Олександру Хейлу, який вимагав хабара з державних шахтарів за можливість перевезти обладнання для шахт із Донеччини на Волинь. Це саме та історія, коли СБУ оголосила, що заступника міністра затримали завдяки допомозі міністра Галущенка, хоча міністр дізнався про затримання постфактум. Понад те, детективи на заступнику не зупинились і пішли далі з обшуками до самого міністра. І знову ніхто з керівництва їх не зупинив.

Контрастує з картинкою, яку ми спостерігали в НАБУ останнім часом. Благополучно тікали задовго до санкції на арешт такі діячі, як голова Нацбанку К.Шевченко та Фонду держмайна С.Сенніченко. Йшли у відставку ще до оголошення підозр заступник голови ОПУ А.Смирнов і Держслужби спецзв'язку Ю.Щиголь. Ексміністр будівництва О.Чернишов уникав обшуків після зустрічі з керівником НАБУ С.Кривоносом.

І це тільки зіркові учасники гіт-параду. Уявили, на що перетворилося НАБУ в результаті довгого процесу розкладу?

Анамнез хвороби НАБУ

Бюро не було таким. 2015 року, після Майдану, за результатами конкурсу були обрані понад сто вмотивованих детективів, які дуже скоро почали давати результат. Саме детективи «першого скликання» добігли до діючого голови Податкової служби Р.Насірова, енергоатомного стовпа прем'єрської фракції «Народний фронт» М.Мартиненка, юридичного «рішали» президентської фракції БПП О.Грановського. У традиційних антикорупційних органів пострадянської України — поліції, СБУ, Генпрокуратури — виходу на фігур такого рівня раніше не було ніколи.

Люди раділи успіхам.

Американці плескали в долоні такій рекламі їхніх інвестицій у демократію.

Топкорупціонери сумували та встромляли палки в колеса: право на автономне прослуховування детективи вибивали роками, а незалежної від Банкової експертизи не отримали і досі.

А у суміжників переживали «важкі часи». «Акваріумні рибки» в кабінеті керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Н.Холодницького почули, що він зливав справи фігурантам. Керівник Генпрокуратури Ю.Луценко особисто злив у паблік дані про агентів НАБУ під прикриттям, а СБУ затримала їх за «провокацію хабаря» співробітникам Мін'юсту Петренка з «Нарфронту».

Пізніше СБУ Баканова, ГПУ Венедіктової з Нацполом Авакова розвалили корупційну справу проти заступника голови Офісу президента Татарова, який контролював усі правоохоронні органи, окрім НАБУ.

Цей зовнішній тиск став одним із елементів напруження в НАБУ. З часом до нього додався і внутрішній дискомфорт.

Коли перший керівник НАБУ Р.Ситник йшов у відставку, деякі детективи були банально стомлені від хронічного саботажу ззовні та зсередини.

Було очевидно, що їхні розслідування хтось зливає в унітаз. У багатьох випадках детективи приходили на обшуки, а їх уже чекали чисто прибрані помешкання або почищені від переписок телефони. Плюс деяких міленалів (так, серед детективів теж не всі зі сталі й криці) шокували жорсткі методи управління керівника Головного підрозділу детективів.

Таким чином середовище детективів було фракталізоване і деякі були демотивовані. А важелі реальної влади тим часом збиралися в руках першого заступника голови НАБУ Гізо Углави.

«Тристанович» (по батькові Гізо Углави, яке стале прізвиськом) потрапив у НАБУ 2015 року. Його посада першого заступника не передбачала доступу до матеріалів справ. Але саме від нього залежало призначення на адміністративні посади. (Як Углава хакнув НАБУ зсередини, див. статтю «Хто керує детективами в новій структурі НАБУ та що з цим не так?».) Тому багато хто мав із ним неформальні стосунки. Зараз, під час дисциплінарного розслідування по Углаві, стало зрозуміло, що різні нехороші віруси проникли в управління внутрішніх розслідувань і підрозділ детективів під прикриттям.

Мені ще до конкурсу на керівника НАБУ доводилося чути версію, мовляв, Углава уклав негласний пакт з Єрмаком про те, що він без втручання Банкової зробить так, аби переможцем конкурсу стала якась слабка фігура, якою управлятиме досвідчений гравець.

Резонне запитання «Чому ж Углава сам не пішов на конкурс і продавав би собі справи, як заманеться?» має просту відповідь. Він дійсно досі не вивчив української мови, і це не дає йому пройти жоден конкурс на державну посаду. Посада ж заступника директора НАБУ не є виборною і конкурсною, та ще й не має ніяких строків повноважень. Власне, Углава вже є рекордсменом серед топ-чиновників України за строком перебування на посаді — майже десять років.

Попри те, що детективи вже замахувалися на О.Татарова і ходили довкола Ю.Голика з «Великим будівництвом» під дахом офісу президента, нахабно втрутитись у конкурс на керівника НАБУ було не можна, оскільки бюро лишалося священною коровою для американців. Отже, завдання було нетривіальним.

У подальшому події розгорталися так. На конкурс подався виходець із команди Саакашвілі Семен Кривонос. Він у команді голови Одеської ОДА (хтось ще пам'ятає, що Саакашвілі був там?) відповідав за деякі питання митниці. Потім очолив Офіс простих рішень і звідти перейшов у Держінспекцію архітектури і містобудування. Значного корупційного шлейфу Кривонос тут не нажив, бо було дуже складно пред'явити йому вибірковість у проведенні чи то пак НЕпроведенні перевірок деяких будмайданчиків його інспекторами.

Конкурсна комісія з обрання директора НАБУ складалася навпіл із міжнародників і українців. Хоч її очолював формально українець Микола Кучерявенко, неформальним лідером був закордонний експерт Драго Кос, що працював у Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). Він проголосував за Кривоноса, хоча не всі міжнародники голосували за цього кандидата. Наприклад, колишня агентка ФБР Карен Грінуей була проти.

Однак Кос був за Кривоноса, і його зрештою призначили директором НАБУ. А Саакашвілі заявив, що «всі спроби збити його кандидатуру були ліквідовані завдяки Андрію Єрмаку і Олексію Чернишову» (вищезгаданий міністр, що уникнув обшуків). Також журналісти виявили, що дружина Кривоноса працювала разом із заступником Єрмака Олексієм Кулебою — нинішнім куратором регіональної (а часом і будівельної) політики в ОПУ.

Далі було справою техніки, щоб досвідчений Углава взяв під крило митно-будівельного новачка. А комунікаційницю Поліну Лисенко, добру знайому Углави, що комунікувала з ОЕСР й іншими міжнародними організаціями, зі скандалом призначили заступницею директора НАБУ.

Для багатьох детективів це стало тригером.

Деякі невдовзі звільнилися, розуміючи відсутність перспектив у цій конструкції Бюро.

Андрія Калужинського і ще кількох відомих детективів фактично змусили звільнитися через розслідування Управління внутрішнього контролю НАБУ. Його очолює Роман Осипчук, який був одним із двох «конкурентів» Кривоноса у фінальній трійці конкурсу на директора НАБУ.

А після цього прогримів скандал: один із детективів НАБУ подав заяву до САП щодо ознак того, що матеріали розслідування про «Велике будівництво» зливаються на вищому рівні. Виявилося, що радник офісу президента Георгій Біркадзе відправляв координатору «Великого будівництва» Юрію Голику дані про розслідування НАБУ по його персоні.

Суто математично Гізо Углава якнайкраще підходив під визначення того, хто міг зливати Біркадзе, і не тільки йому, дані. Інсайдер мав працювати на топ-посаді в НАБУ упродовж тривалого часу, бо зливи відбувались і при старому, і при новому директорах бюро.

Після заяви детектива у сонне царство НАБУ вторглися камери, софіти й увага людей. Почалися розслідування парламентаріїв, критичні публікації у ЗМІ. Паралельно САП почала свої дослідження за іншими справами в бюро. Углава став помилятися.

Спочатку він, буцімто, натякнув ОПУ, що шантажуватиме їх зливом якихось даних, якщо за нього не «впишуться». А потім він реально розпочав шантаж, записавши на диктофон свою розмову з Кривоносом. Углава говорив про те, що він невинуватий і йому потрібно просто вийти з цієї історії з чистою репутацією, щоб можна було знайти роботу у пристойних роботодавців. А Кривонос йому пояснював, що з масштабами оприлюднених даних у ЗМІ це вже нереально.

На той момент було оприлюднено розслідування ZN.UA і «Бігус.інфо» щодо зливів інформації про справу НАБУ Голику, а також сюжет Михайла Ткача в «Українській правді» про причетність Кривоноса до саботажу справи НАБУ щодо можливої причетності Олексія Чернишова до земельно-будівельної оборудки.

Роздруківка цієї розмови Углави і Кривоноса кілька днів тому розлетілася по закордонних партнерах України. Також Углава дав послухати її аудіозапис членам Дисциплінарної комісії, яка розглядала питання щодо його причетності до зливу інформації фігурантам.

Зрештою він передав його у НАЗК для відкриття справи проти Кривоноса. А НАЗК нещодавно очолив ще один колишній детектив НАБУ Павлущик, який також працював з Углавою. Він з ентузіазмом поставився до заяви свого колишнього керівника і відкрив провадження. Якщо за результатом буде прийнято певне рішення, то воно дозволить Углаві оскаржити в суді рішення Кривоноса про його звільнення. А якщо ще й суд отримає вказівку з Банкової задовольнити скаржника, то Углава повернеться на посаду.

Тоді всім нам доведеться гадати, свідками чого ми стали. Чи то Кривонос справді спробував залишитися на світлому боці історії, чи то він просто був пішаком із темного боку.

Найгірше, що це залишиться ребусом і для американців. Вони довгі роки вважали Углаву людиною, яка забезпечує правильну роботу НАБУ. Однак останнім часом вони отримали багато інформації про зворотний бік роботи заступника директора. Зараз американці розуміють, що питання Углави — це не питання життєздатності символу реформ в Україні. Це лише поточний ремонт однієї посади та ще кількох управлінь усередині НАБУ, де по кутах розквітла пліснява. Тобто йдеться не про замах на інституцію, а лише про точкові зміни для вирівнювання ситуації.

Автор: Юрій Ніколов

Джерело: ZN.ua

Теги: Голик Юрий Юрьевич | Голик Юрій Юрійович | Лысенко Полина | Чернышев Алексей | Биркадзе Георгий | Голик Юрий | Калужинский Андрей | Кулеба Алексей | Ермак Андрей | Баканов Иван | СБУ | МВС | МВД Украины | Аваков Арсен | Кучерявенко Николай | Хейло Александр | Галущенко Герман | Антимонопольный комитет | Антимонопольный комитет | Антимонопольний комітет України | АМКУ | Кириленко Павел | НАЗК | НАПК | Нацагентство по предотвращению коррупции (НАПК) | Увольнение | звільнення | Гизо Углава | Офис Генпрокурора | Офіс генпрокурора | НАБУ | Кривонос Семен

Максим Левченко
ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР

05 вересня 2024 г., 13:59 | Переглядів: 3113 | Коментарі: 0

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Важливі новини

19.05.2026
Мільярди на крові під маскою меценатства: як власник «Трухи» Володимир Литвин легалізує дубайські ка...
#Труха #Аваков #Urban One

13.05.2026
Розшукуваний бізнесмен Борис Ушерович через кіпрсько-іспанський ландромат...
#РЖД #Кипр #Кіпр

ЦЕНЗУРА — ЯК ОБІЙТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ

Останні новини

По даті | По переглядам | По коментарям

10:00 Зміна тактики та великі втрати РФ: чому Новопавлівський напрямок став для ворога «неперспективним»
09:51 Принцип взаємності: Кая Каллас заявила, що ЄС вимагатиме обмежити армію РФ на переговорах щодо України
09:44 **В МЗС спростували інформацію про виїзд посольства США з Києва**
09:37 Повна інтеграція в оборонну систему ЄС: Урсула фон дер Ляєн назвала пріоритети співпраці з Україною
09:34 Суперечки в НАТО: чому ідея Марка Рютте про 0,25% ВВП для України зіткнулася з труднощами
Підписуйтесь на наш канал в Telegram. Оперативно про головне
09:29 Кредити, готівка та елітні авто на родичах: що приховує декларація очільника сервісних центрів МВС трьох областей Дмитра Крейнера
09:21 **Посольство США покидає Київ, європейські дипломати залишаються в столиці, - Каллас**
09:15 **Загострення в Перській затоці: КВІР заявляє про удар у відповідь по американській авіабазі**
09:09 **Ситуація на фронті: Зафіксовано 317 боєзіткнень, ворог тисне на Покровському напрямку**
09:01 Оцінки перебільшені: У Forbes пояснили, чому удари по НПЗ не зупинять ринок пального в РФ
08:53 **Нічна атака на Україну: ППО збила 138 ворожих безпілотників із 147**
08:46 Спецекспортер з паспортом РФ: як група Левінсона роками постачає дефекти для ЗСУ та фінансує російський ОПК
08:40 Скандал у Житомирі: суддю Романа Борисюка остаточно звільнили після ДТП
08:33 «Ормузький кран» в руках Тегерана: чому атака на Іран обернулася фіаско для Вашингтона й Нетаньягу
08:25 Понад 20 атак за ніч: росіяни обстріляли Дніпропетровщину з артилерії та дронів, є поранені
08:19 Таємне особисте життя та мільйонна аудиторія: що відомо про блогерку Vikunciy, яка загинула в ДТП на трасі Київ-Одеса
08:10 У Запоріжжі суд залишив у силі штраф на 144 тисячі гривень для ФОП за продаж алкоголю без акцизних марок
08:02 На Донеччині в бою за Україну загинув 32-річний військовослужбовець із Житомирщини Андрій Пасіщук
07:54 **Нічна атака на Одещину: ворог ударив по інфраструктурному об'єкту на півдні області**
07:49 Ізраїль розширив військову операцію в Лівані та наказав мешканцям евакуюватися
07:43 Зеленський вніс до Ради законопроєкт про ратифікацію угоди з ЄС щодо макрофінансової допомоги
07:38 Державна програма «Випробування в Україні»: іноземні збройові компанії масово тестують розробки в бойових умовах, — Business Insider

Теги новин

COVID-19 агрессия России Атака Війна Война ВСУ Вторжение Дональд Трамп Донбасс ДТП Зеленский ЗСУ Киев Київ коронавирус Коррупция Напад Росії на Україну Нападение России на Украину оккупанты окупанти Порошенко Путин Росія Россия СБУ США Украина Україна ЧП Эпидемия коронавируса

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

- Так, повністю зможе
- Частково зможе, але не відразу
- Ні, не зможе
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

Голосувати

Показати результати опитування
Показати всі опитування на сайті

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал

Реклама на сайті • Наші партнери

Політика конфіденційності

Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.